

***Agencia Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia
Informației***

**Raport privind utilizarea resurselor de
numerotare pentru anul 2017**

Chișinău 2018

1. DISPOZIȚII GENERALE

Administrarea și gestionarea eficientă a resurselor de numerotare utilizate în vederea furnizării serviciilor de comunicații electronice destinate publicului, reprezintă o condiție esențială pentru asigurarea interoperabilității rețelelor și a accesului utilizatorilor finali la astfel de servicii.

În acest sens, Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației (Agenția) asigură în condițiile *Legii comunicațiilor electronice nr.241-XVI din 15 noiembrie 2007* și în conformitate cu *Procedura privind administrarea resurselor de numerotare telefonică aprobată prin Hotărârea Consiliului de Administrație al Agenției, nr.58 din 21.12.2010 (în continuare Procedura)*, gestionarea la nivel național a resurselor de numerotare, în conformitate cu Planul național de numerotare (PNN) și cu acordurile internaționale la care Republica Moldova este parte.

În contextul liberalizării totale a pieței de comunicații electronice, Agenția atribuie resursele de numerotare, la cerere, în baza licenței, furnizorilor de comunicații electronice, care sunt utilizate de către utilizatorii finali pentru originarea/primirea apelurilor la punctele terminale ale unei rețele de comunicații electronice sau pentru accesul la servicii publice de comunicații electronice. De asemenea, Agenția asigură punerea la dispoziție de resurse de numerotare adecvate pentru furnizorii de comunicații electronice, cu respectarea principiului transparenței și nediscriminării.

2. SCOPUL ȘI OBIECTIVELE RAPORTULUI

Raportul privind utilizarea resurselor de numerotare pentru anul 2017 (în continuare *Raportul*) este un raport generalizat, elaborat pe baza datelor prezentate de către furnizorii de comunicații electronice și are drept scop evaluarea utilității resurselor de numerotare, atribuite de către Agenție conform reglementărilor în vigoare.

În acest scop, prezentul Raport răspunde obiectivelor de a identifica neconformitățile modului de prezentare și perfectare a rapoartelor și de a prezenta un cadrul complet de monitorizare a procesului de utilizare a resurselor de numerotare.

3. ANALIZA MODULUI DE PREZENTARE A RAPOARTELOR

În corespundere cu Sistemul informațional automatizat "*Registrul furnizorilor*" al Agenției, la data de 31 decembrie 2017 erau înregistrați 42 de furnizori-titulari de licențe de utilizare a resurselor de numerotare eliberate de către Agenție. Pe parcursul lunii ianuarie 2018, în baza cererilor depuse, Agenția a emis 3 decizii ale Consiliului de Administrație cu privire la retragerea licențelor de utilizare a resurselor de numerotare de la furnizorii de comunicații electronice "*Belfast*" S.R.L., "*OvateL TDM*" S.R.L. și "*Bengatos*" S.R.L. Totodată, în aceeași lună furnizorul de comunicații electronice "*Satelit Vizual*" S.R.L. a cesionat resursele de numerotare deținute către "*Arax Impex*" S.R.L.

Drept urmare, la data de 31 ianuarie 2018, erau desemnați **38 de furnizori – titulari de licență** (conform tabelului nr.1), care aveau obligația de prezentare a raportului privind utilizarea resurselor de numerotare pentru anulul 2017.

Tabelul nr.1. Lista furnizorilor de comunicații electronice cu obligații de prezentare a rapoartelor de utilizare a resurselor de numerotare

Nr.	Denumirea furnizorului	Nr.	Denumirea furnizorului
1	"Alfatelecom" S.R.L.	21	"Moldtelecom" S.A.
2	"AltNet-C.C." S.R.L.	22	"Net-Conect Internet Communications" S.R.L.
3	"Apel Net" S.R.L.	23	"Norma Telecom" S.R.L.
4	"Arax-Impex" S.R.L.	24	"One Telecom" S.R.L.
5	"Fly One " S.R.L.	25	"Optima-Telecom" S.R.L.
6	"Inovare Prim" S.R.L.	26	"Orange Moldova" S.A.
7	"Calea Ferată din Moldova" Î.S.	27	"Vitgrand" S.R.L.
8	"Cartel Sistem" S.R.L.	28	"Premium Network" Î.C.S. S.R.L.
9	Î.S. "Centrul de Telecomunicații Speciale"	29	"Procontext" S.R.L.
10	"Click-Com" S.R.L.	30	"Prosenix-Con" S.R.L.
11	"Dănis" S.R.L.	31	"Riscom" S.A.
12	"Eurostock" S.R.L.	32	"Voip Soluție" S.R.L.
13	"Global Network Technology" S.R.L.	33	"Scortel" S.R.L.
14	"Inress Communication" S.R.L.	34	"Sicres" S.R.L.
15	"Iristel Mol" S.R.L.	35	"Stacom Sistem" S.R.L.
16	"Spice Telecom" S.R.L.	36	"Starnet Soluții" S.R.L.
17	"Media Digital Sisteme" S.R.L.	37	"Sun Communications" S.R.L.
18	"Mediaconect" S.R.L.	38	"Suport Rapid" S.R.L.
19	"Skytel" S.R.L.		
20	"Moldcell" S.A.		

Potrivit termenului prevăzut în reglementările aplicabile, până la data de 31 ianuarie 2018, din totalul furnizorilor de comunicații electronice cu obligația de prezentare a raportului, au prezentat doar **17 furnizori** (conform tabelului nr.2).

Tabelul nr.2. Lista furnizorilor de comunicații electronice care au prezentat în termen rapoartele de utilizare a resurselor de numerotare

Nr.	Denumirea furnizorului	Nr.	Denumirea furnizorului
1	"Starnet Soluții" S.R.L.	10	"Net-Conect Internet Communications" S.R.L.
2	"Dănis" S.R.L.	11	"Premium Network" Î.C.S. S.R.L.
3	"Cartel Sistem" S.R.L.	12	"Calea Ferată din Moldova" Î.S.
4	"Fly One " S.R.L.	13	"Media Digital Sisteme" S.R.L.
5	"Sicres" S.R.L.	14	"Inovare Prim" S.R.L.
6	"Arax-Impex" S.R.L.	15	"Scortel" S.R.L.
7	"Moldtelecom" S.A.	16	Î.S. "Centrul de Telecomunicații Speciale"
8	"Moldcell" S.A.	17	"Sun Communications" S.R.L.

9	"Orange Moldova" S.A.		
---	-----------------------	--	--

Astfel, **21 de furnizori** nu au prezentat, în termen, rapoartele pentru anul 2017, ceea ce a condiționat întreprinderea de către Agenție a unor acțiuni de avertizare prin *transmiterea scrisorilor recomandate la adresele juridice, apelării telefonice și expedierii de email-uri* la furnizorii ce au înregistrat întârzieri la prezentarea rapoartelor. În virtutea acțiunilor întreprinse, în afara termenului legal, au prezentat rapoartele de utilizare a resurselor de numerotare pentru anul 2017 **încă 18 de furnizori de comunicații electronice**. Astfel, până la data de 22 martie 2018, **35 de furnizori** de comunicații electronice au prezentat către Agenție rapoartele de utilizare a resurselor de numerotare.

În pofida acțiunilor întreprinse, totuși **3 furnizori de comunicații electronice** (conform tabelului nr. 3) nu și-au onorat obligația de prezentare a rapoartelor în termenul stabilit, care urmează a fi sancționați în conformitate cu prevederile legislației și reglementărilor în vigoare.

Tabelul nr.3. Lista furnizorilor de comunicații electronice care nu au prezentat rapoartele de utilizare a resurselor de numerotare

Nr.	Denumirea furnizorului
1	„Alfatelecom” S.R.L.
2	„Ingress Communications” S.R.L.
3	„Mediaconect” S.R.L.

În același timp, în procesul de primire și verificare a rapoartelor s-a constatat, că **S.A. "Moldcell"** a prezentat raportul de utilizare a resurselor de numerotare pentru anul 2017 cu date eronate, conținând date identice cu cele din raportul pentru anul 2016, care nu a fost acceptat, ulterior fiind corectat și actualizat.

4. ANALIZA SINTETICĂ A DATELOR PREZENTATE PRIVIND UTILIZAREA RESURSELOR DE NUMEROTARE ÎN ANUL 2017

4.1 Generalități

Pe parcursul anului 2017 au fost atribuite de către Agenție furnizorilor de comunicații electronice circa 411,4 mii de numere, dintre care 400,0 mii sau 97,2% din totalul de numere au fost alocate pentru serviciile de telefonie mobilă, 9,8 mii (2,4%) numere pentru serviciile de telefonie fixă și circa 1,6 mii (0,4%) numere pentru alte categorii de servicii. Cantitatea resurselor de numerotare atribuite de către Agenție în anul 2017 a crescut cu circa 86,6% comparativ cu anul 2016. Această creștere se datorează faptului, că pe parcursul anului de referință au expirat mai multe licențe de utilizare a resurselor de numerotare eliberate anterior (cu termen de valabilitate de 15 ani) și care au fost prelungite în 2017. Astfel, au fost prelungite licențele de utilizare a resurselor de numerotare pentru telefonia mobilă a S.A. "Moldcell" - 300 000 numere și S.A. "Moldtelecom" - 100 000 numere, iar în cazul telefoniei fixe, au fost prelungite licențele de utilizare pentru S.R.L. "Sun Communications" - 1 000 numere și S.R.L. "Arax Impex" - 3 000 numere.

Totodată, în anul de referință, la solicitarea furnizorilor, au fost retrase peste 35 208 de numere, din care 31 100 mii (88,33% din total) - numere furnizate la puncte fixe, 4 100 mii (11,65%) - numere independente de locație și 8 numere (0,02%) din alte categorii.

4.2 Resurse de numerotare pentru serviciul de telefonie fixă

Serviciul de telefonie fixă este oferit utilizatorilor finali de către **36 de furnizori** de comunicații electronice, care la sfârșitul anului 2017 dețineau circa **1 679 200 numere** (conform diagramei 1). Gradul de utilizare al numerelor atribuite pentru rețele și servicii de comunicații electronice furnizate la puncte fixe a constituit 69,8%, sau **1 172 710 numere**. Acest nivel de utilizare este în scădere față de anul 2015, cu circa 3%, dar se menține constant pe parcursul anilor 2016-2017.

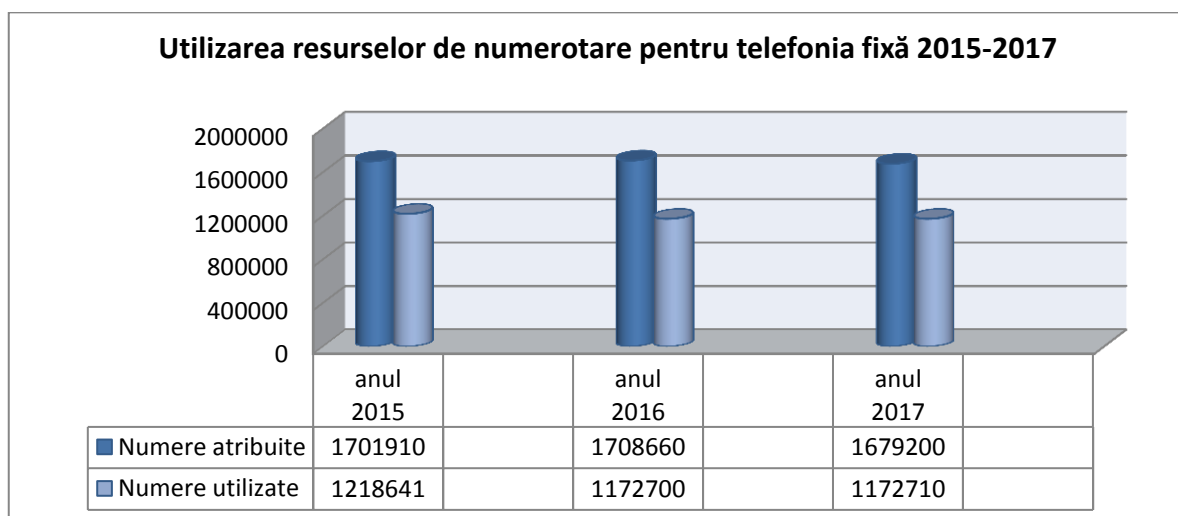

Diagrama 1. Gradul de utilizare a resurselor de numerotare pentru rețele și servicii publice de comunicații electronice furnizate la puncte fixe pentru anii 2015-2017.

Aspectul neschimbat al utilizării resurselor de numerotare pe segmentul de telefonie fixă pentru anul 2017 este determinat de diminuarea cererii pe această piață în urma migrării abonaților de telefonie fixă la serviciile de telefonie mobilă și la cele furnizate prin IP telefonie.

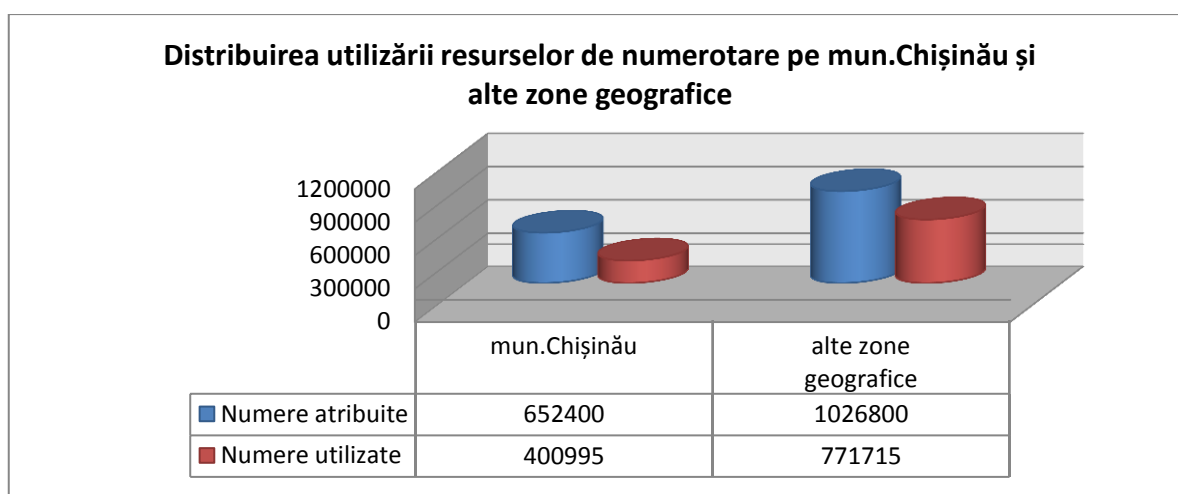

Diagrama 2. Distribuția utilizării resurselor de numerotare pentru telefonie fixă pe municipiul Chișinău și alte zone geografice.

Din totalul resurselor de numerotare atribuite pentru telefonie fixă (conform diagramei 2), **652 400 numere** sunt destinate mun. Chișinău, dintre care au fost utilizate circa **400 995** numere sau 61,4%.

În același timp, pentru restul teritoriului Republicii Moldova au fost atribuite **1 026 800 numere** de telefonie fixă, dintre care au fost utilizate 771 715 numere sau circa 75,1%.

4.3 Resurse de numerotare pentru serviciul de telefonie mobilă

Pe piața de rețele și servicii de comunicații electronice accesibile publicului, furnizate la punctele mobile activează 3 furnizori de comunicații mobile – S.A. "Orange Moldova", S.A. "Moldcell" și S.A. "Moldtelecom" sub marca comercială "Unite".

În anul 2017, conform diagramei 3, din totalul de **6 160 000 numere** atribuite pentru rețelele și serviciile publice de comunicații electronice furnizate la puncte mobile, au fost utilizate circa **4 922 989 de numere**, ceea ce constituie 79,9%.

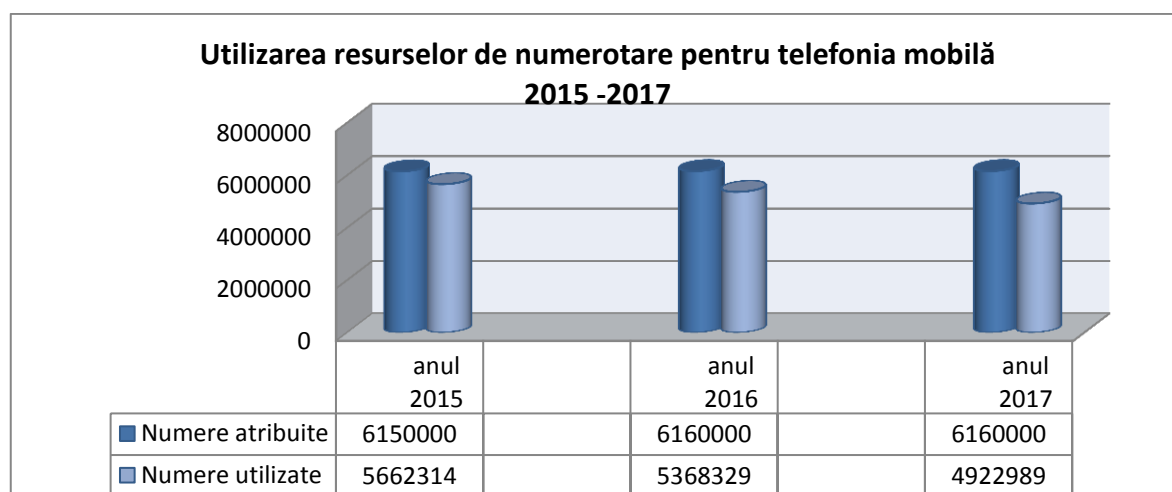

Diagrama 3. Gradul de utilizare a resurselor de numerotare pentru rețele și servicii publice de comunicații electronice furnizate la puncte mobile pentru anii 2015-2017.

În vederea verificării și evaluării, prin metode disponibile a utilizării resurselor de numerotare atribuite, a fost efectuată compararea datelor din Raportul privind utilizarea resurselor de numerotare pentru anul 2017 cu datele deținute din Raportul statistic CE-3 – "Rețele și servicii mobile" pentru anul 2017. În procesul de analiză comparativă a datelor, au fost depistate neconcordanțe substanțiale între numărul de abonați declarați în raportul statistic și cantitatea de numere utilizate, reflectate în raportul privind utilizarea resurselor de numerotare. În acest sens, Agenția a notificat cei trei furnizori de telefonie mobilă cu privire la prezentarea unor explicații ce vizează neconformitățile depistate în procesul de analiză a rapoartelor, cu solicitarea detalierii modului de utilizare pe categorii a resurselor declarate utilizate.

Consecvent prezentării explicațiilor și a informației detaliate s-au constatat unele elemente de discordanță:

- ✓ S.A. "Orange Moldova" a inclus în raportul dat resursele de numerotare "rezervate pentru clienții corporativi", precum și resursele de numerotare "împachetate spre comercializare", care nu se încadrează în noțiunea de "resurse activate", stabilită de Procedură;

- ✓ S.A."Moldtelecom" a cauzat discordanța nesemnificativă prin numărul de abonați pasivi ce au statut închis al serviciilor, care dețin creanțe în sold pentru perioadele anterioare;
- ✓ S.A."Moldcell" a motivat discordanța stabilită prin faptul atribuirii unor resurse de numerotare pentru servicii date, care nu au fost luate în considerare la calcularea numărului de abonați.

Având în vedere motivele expuse și consecințele ce decurg din acestea, furnizorii S.A."Orange Moldova" și S.A."Moldcell" au reactualizat și modificat rapoartele de utilizare a resurselor de numerotare pentru anul 2017. Drept urmare a acțiunilor de revizuire și excludere a resurselor de numerotare neconforme din rapoartele respective, cantitatea resurselor de numerotare utilizate pentru telefonია mobilă în anul 2017 s-a micșorat cu circa **7%** față de anul 2016.

4.4 Alte categorii de resurse de numerotare

4.4.1 Coduri și numere scurte

În actualul PNN, numerele naționale scurte din șirul de numere "1" sunt prevăzute ca numere nongeografice și se utilizează pentru furnizarea de servicii: armonizate la nivel european, cu tarif special "Premium rate", de interes general, de informații etc. Respectiv codurile scurte din șirul de numere "1" se utilizează pentru asigurarea accesului la rețelele/serviciile de comunicații electronice. Conform Procedurii, codurile și numerele scurte, de regulă, sunt atribuite în formă unitară. Cele mai multe coduri și numere scurte sunt deținute de către S.A."Moldtelecom" (*tabelul nr.4*). În corelare cu toate codurile și numerele scurte atribuite, furnizorii de comunicații electronice au declarat o rată absolută de utilizare de **100%**.

Tabelul nr.4. Utilizarea codurilor și numerelor scurte din șirul "1"

Coduri și numere scurte	Total numere atribuite	Numere atribuite după furnizori
14xxx Numere pentru servicii de interes general	75	33 - S.A."Moldtelecom" 23 - S.R.L."Arax Impex" 10 - S.A."Orange Moldova" 9 - alți furnizori
16xx Coduri de acces la servicii de comunicații electronice	10	4 - S.A."Moldtelecom" 6 - împărțite între S.R.L."Cartel Sistem", S.R.L."Sicres", S.R.L."Voip Soluție", S.R.L."Iristel Mol", S.R.L."Arax Impex" și S.A."Orange Moldova"
15xx Numere scurte pentru servicii cu tarif special Premium Rate	9	6 - S.A."Moldtelecom" 3 - alți furnizori

4.4.2 Numere independente de locație

În funcție de semnificația și formatul prevăzut de PNN numerele independente de locație sunt utilizate pentru servicii de comunicații, furnizate la puncte terminale fixe, nefiind legate de o anumită locație geografică. Cele mai multe numere independente de locație (*tabelul nr.5*) sunt atribuite furnizorului S.R.L."Ingress Communications" – 3000 numere, care a omis respectarea obligației de prezentare a raportului de utilizare a resurselor de numerotare pentru anul 2017 și

este pasibil de aplicarea sancțiunii contravenționale. În același timp, cea mai mare utilizare a numerelor independente de locație este declarată de către S.A."Moldtelecom" – 38%, iar cea mai

mică de S.R.L."Arax Impex" – 0,6%. În baza rapoartelor prezentate de furnizorii de comunicații electronice, numerele independente de locație sunt utilizate în proporție de circa **34 %**.

Tabelul nr.5. Atribuirea numerelor independente de locație din șirul "3"

Numere independente de locație	Total numere atribuite	Numere atribuite după furnizori
30xxxxxx 38xxxxxx	14300	3000 - S.R.L."Ingress Communications" 2500 - S.A."Moldtelecom" 2000 - S.R.L."Starnet Soluții" 2000 - S.R.L. "Arax Impex" 1600 - S.A."Moldcell" 3200 - alți furnizori

4.4.3 Numere "Freephone" și "Premium Rate"

Conform destinației stabilite de PNN, numerele "Freephone" sunt numere cu acces gratuit pentru apelant și pot fi utilizate numai în situația în care apelul se finalizează la abonatul căruia i-a fost asignat numărul, și nu se originează un alt apel. Abonatul furnizează diverse informații, de regulă, prin intermediul platformelor inteligente, care suportă în totalitate tariful aferent apelului. Accesul este gratuit pentru apelant, indiferent de rețeaua din care se originează apelul.

În ce privește gradul de utilizare a numerelor "Freephone", acesta reprezintă un procent relativ mic de circa **25%**. Respectiv cea mai mare utilizare a fost declarată de S.A."Moldtelecom" –60%, iar cea mai mică utilizare este declarată de Î.S."Centrul de Telecomunicații Speciale" – 1% (tabelul nr.6).

Pe de altă parte, numerele "Premium Rate", prin care se furnizează diverse servicii de conținut, au un nivel ridicat de utilizare, de circa **93%**. Acest nivel de utilizare este datorat, în mare parte, de resursele de numerotare utilizate de S.R.L."Premium Network" (tabelul nr.6), care declară o utilizare de 100%.

Tabelul nr.6. Atribuirea numerelor "Freephone" și "Premium Rate"

Numere "Freephone" și "Premium Rate"	Total numere atribuite	Numere atribuite după furnizori
Freephone	2010	1390 - S.A."Moldtelecom" 200 - S.R.L."Arax Impex" 100 - S.R.L."Starnet Soluții" 100 - Î.S."Centrul de Telecomunicații Speciale" 220 - alți furnizori
Premium Rate	11020	10000 - S.R.L."Premium Network" 280 - S.A."Moldtelecom" 740 - alți furnizori

5. CONCLUZII ȘI PROPUNERI

- ✓ În procesul de colectare a rapoartelor, furnizorii de comunicații electronice continuă să înregistreze întârzieri. O mare parte dintre furnizori prezintă rapoartele cu mult după data limită, de 31 ianuarie, sau în urma multiplelor interpelări ale Agenției. Nerespectarea obligației de prezentare a rapoartelor privind utilizarea resurselor de numerotare pentru anul 2017 de către furnizorii nominalizați în tabelul nr.3, va condiționa aplicarea de către Agenție a sancțiunilor în conformitate cu legislația în vigoare.
- ✓ În unele cazuri, rapoartele de utilizare a resurselor de numerotare nu sunt conforme Anexei nr.2 din Procedură sau sunt completate cu unele erori, ceea ce denotă lipsa de exactitudine a furnizorilor de comunicații electronice în procesul de completare a datelor.
- ✓ Punerea în concordanța a datelor prezentate în rapoartele de utilizare a resurselor de numerotare pe anul 2017 cu cele din rapoartele statistice CE3 "Rețele și servicii mobile" a depistat stabilirea unor neconformități majore în rapoartele prezentate, ceea ce atestă lipsa unor criterii și proceduri de control interne a datelor corespondente din rapoartele menționate.
- ✓ Pentru excluderea neconformităților identificate au fost înaintate propuneri de modificare și completare a Procedurii și al Formularului tipizat al raportului în vederea schimbării modului de colectare și prezentare a datelor despre resursele de numerotare utilizate.